

VENDIM
Nr.23, datë 17.5.2010

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Vladimir Kristo	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese
Fehmi Abdiu	Anëtar i “ “
Xhezair Zaganjori	Anëtar i “ “
Petrit Plloçi	Anëtar i “ “
Vitore Tusha,	Anëtare e “ “
Sokol Sadushi	Anëtar i “ “
Sokol Berberi	Anëtar i “ “
Admir Thanza	Anëtar i “ “
Kujtim Puto	Anëtar i “ “

me sekretare Blerina Çinari, në datë 25.03.2010 mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen me nr.5 Akti, që i përket:

KËRKUES: FETA SULÇE, përfaqësuar nga av. Shuaip Syri, me prokurë të posaçme.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

ZYRA E PËRMBARIMIT BERAT, në mungesë.

PREFEKTI I QARKUT BERAT, përfaqësuar nga znj. Evis Ziu dhe znj. Natasha Dhrami me autorizim.

OBJEKTI: - Konstatimi i cenimit të së drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë.

- Detyrimi i prefektit të qarkut Berat të ekzekutojë vendimin civil të formës së prerë nr. 186, datë 11.11.1998 të Gjykatës së Rrethit Skrapar.

- Detyrimi i prefektit të qarkut Berat të dëmshpërblejë dëmin moral dhe financiar për vonesën e pagesës, si dhe kostot e shpenzimeve gjyqësore.

BAZA LIGJORE: Nenet 42/1, 131/f, 132/1, 134/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 6 e 41 të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 27 e 28 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes, Kujtim Puto; përfaqësuesin e kërkuarit, që kërkoi pranimin e kërkesës; përfaqësuesit e subjektit të interesuar, prefektit të qarkut Berat që kërkuan rrëzimin e kërkesës, dhe shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Kërkuarisi Feta Sulçe i është drejtuar gjykatës duke paditur Këshillin e Rrethit Skrapar (seksionin e financës), si dhe degën e buxhetit Skrapar me cilësinë e personit të tretë, me objekt kthim shume, si dhe interesa bankare në zbatim të detyrimit që rridhte nga vendimi nr. 2, datë 7.07.1993 i Komisionit të Vlerësimit të Pasurisë për ish- të përndjekurit politikë. Ky komision, bazuar në ligjin nr. 7514, datë 30.09.1991 “Për pafajësinë, amnistinë dhe rehabilitimin e ish- të dënuarve dhe të përndjekurve politikë” i ka njohur kërkuarisi si trashëgimtar ligjor i të atit të tij, vlerën e sendeve të sekuestruara nga shteti për motive politike në shumën 2.028.630 lekë.

Gjykata e Rrethit Skrapar, me vendimin nr. 186, datë 11.11.1998, ka vendosur pranimin e padisë dhe detyrimin e të paditurit, Këshillit të Rrethit Skrapar, t'i kthejë kërkuessit shumën 1.622.904 lekë, si dhe interesat bankarë prej 940.691 lekë. Ky vendim rezulton të ketë marrë formë të prerë në datën 26.11.1988, pasi palët nuk kanë bërë ankim kundër tij.

Mbi kërkesën e kërkuessit, Gjykata e Rrethit Skrapar, me vendimin nr. 25, datë 23.09.1999 ka lëshuar urdhrin e ekzekutimit për vendimin e mësipërm nr. 186, datë 11.11.1998 të Gjykatës së Rrethit Skrapar, me të cilin është urdhëruar zyra e përmbarrimit Skrapar të bëjë ekzekutimin e detyrueshëm të tij.

Kërkuessi u është drejtuar organeve shtetërore, duke kërkuar prej tyre ekzekutimin e vendimit gjyqësor të sipërcituar. Këto organe megjithëse kanë pranuar detyrimin për ekzekutim ende nuk kanë përmbushur detyrimin e tyre. Kështu me shkresën nr. 116/3 Prot., datë 2.05.2005 drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Ministrave, Ministria e Financave shprehet se mirëkupton shqetësimin, por nuk disponon fonde për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore që lidhen me kthimin e pasurive të konfiskuara ish- të përndjekurve politikë. Gjithashtu, në këtë shkresë thuhet se për shkak se pala e paditur në këtë gjykim ka qenë ish- Këshilli i Rrethit Skrapar, në bazë të nenit 75 të ligjit nr. 8652, datë 31.07.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore" likuidimi i këtij detyrimi duhet të bëhet nga prefektura Berat, brenda fondeve të veta.

Prefekti i qarkut Berat, në mënyrë të përsëritur, i ka kërkuar Ministrisë së Brendshme planifikimin e fondeve për likuidimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë, njëri prej të cilëve është edhe vendimi në favor të kërkuessit. Ndërsa Drejtoria e Përgjithshme e Përmbarrimit, me shkresën me nr. 393/4 Prot., datë 21.04.2009 drejtuar kërkuessit pranon se zyra e përmbarrimit Berat, në respektim dhe ushtrim të funksioneve dhe kompetencave ligjore, duhet të vijojë procedurat ligjore, deri në materializimin e së drejtës së kërkuessit.

Kërkuessi, në kërkesën drejtuar Gjykatës Kushtetuese pretendon se ndaj tij është zhvilluar një proces i parregullt, pasi organet e shtetit ende nuk kanë ekzekutuar plotësisht vlerën e detyrimit që rezulton nga vendimi gjyqësor i formës së prerë i dhënë në favor të tij. Për këtë arsye ai kërkon që prefekti i qarkut Berat të detyrohet që të ekzekutojë vendimin civil të formës së prerë nr. 186, datë 11.11.1998 të Gjykatës së Rrethit Skrapar.

Si pasojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor në kohë dhe brenda një afati të arsyeshëm nga ana e organeve të shtetit, kërkuessi pretendon se i është shkaktuar një dëm i paligjshëm dhe i padrejtë moral, si dhe një dëm financiar me vlerë të përgjithshme 20 mijë euro.

Kërkuessi pretendon gjithashtu se, si pasojë e përpjekjeve që ka bërë dhe po bën për të ekzekutuar vendimin gjyqësor, ai ka përballuar kosto dhe shpenzime në vlerën 3 mijë euro, vlerë për të cilin kërkon të detyrohet prefekti i qarkut Berat.

Përfaqësuesit e subjektit të interesuar, prefekti të qarkut Berat gjatë seancës gjyqësore parashtruan këto prapësime:

- Prefekti i qarkut Berat nuk ka qenë palë e vendimit civil të formës së prerë nr. 186, datë 11.11.1998 të Gjykatës së Rrethit Skrapar. Sipas nenit 75/2 të ligjit nr. 8652, datë 31.07.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore" prefekti është përgjegjës për kryerjen e funksioneve të ish-këshillave të rretheve, të cilat nuk i janë transferuar komunave dhe bashkive. Ligji nuk ngarkon institucionin e prefektit me shlyerje të drejtash e detyrimesh, për më tepër që, në kohën e dhënies se vendimit gjyqësor në favor të kërkuessit, ky ligj nuk kishte hyrë ende në fuqi.

- Referuar pikës 2, germës "d" të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 355, datë 2.6.1998 "Për procedurat për zbatimin e vendimeve gjyqësore për detyrimet që prekin Buxhetin e Shtetit", organi shtetëror i detyruar për të ekzekutuar vendimin gjyqësor të formës së prerë, të dhënë në favor të kërkuessit, është Ministria e Financave, pasi detyrimi që rrjedh nga ky vendim lidhet me sekuestrimin e sendeve personale.

Subjekti i interesuar, zyra përmbarrimore Berat, me shkresën nr. 67 Prot., datë 17.03.2010, drejtuar Gjykatës Kushtetuese, parashtrroi veprimet procedurale të ekzekutimit të

kryera prej saj ndaj debitorit, prefektit të qarkut Berat, si dhe shlyerjen e pjesshme prej këtij të fundit të detyrimit në shumën 300 000 lekë me datën 22.12.2009.

II

Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuarit për konstatimin e cenimit të së drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, si rrjedhojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë, është i bazuar dhe duhet pranuar.

Gjykata, bazuar në faktet që rezultojnë nga provat e marra në administrim prej saj dhe të pranuar edhe nga palët në gjykim konstaton se e drejta e kërkuarit, e njohur nëpërmjet procesit të gjykimit dhe e materializuar në vendimin gjyqësor të formës së prerë nr.186, datë 11.11.1998 të Gjykatës së Rrethit Skrapar, ende nuk është realizuar. Gjykata çmon se funksioni i dhënies së drejtësisë i cili në bazë të Kushtetutës është mbrojtja e të drejtave, lirive dhe interesave kushtetues dhe ligjorë të individëve, nuk përmbushet vetëm me dhënien e vendimit në një proces gjyqësor. Përveç njohjes e deklarimit të së drejtës nëpërmjet vendimit gjyqësor është e domosdoshme të merren masa që të drejtat, liritë dhe interesat kushtetues dhe ligjorë të individëve të realizohen efektivisht. Kjo fazë e dytë e mbrojtjes juridike të së drejtës realizohet nëpërmjet procesit të ekzekutimit të detyrueshëm të vendimit gjyqësor, i cili bashkë me procesin e gjykimit, plotëson kuadrin e veprimtarive themelore nëpërmjet të cilave mbrohen të drejtat, liritë dhe interesat kushtetuese dhe ligjore të individëve. Ekzekutimi i detyrueshëm, si faza fundore e së drejtës për gjykim është një funksion publik, për shkak se realizohet dhe kryhet nga organet publike të shtetit, të cilat në bazë të nenit 142/3 të Kushtetutës janë të detyruara të ekzekutojnë vendimet gjyqësore. Ky detyrim kushtetues tregon që i gjithë organizimi i shtetit duhet të vihet në dispozicion të ekzekutimit të vendimeve gjyqësore.

Gjykata, bazuar në jurisprudencën e saj, riafirmon se pavarësisht natyrës deklarative të vendimeve të saj në çështje të tilla, çdo organ që ka detyrime nga një vendim gjyqësor, detyrohet të marrë masat e nevojshme për ta ekzekutuar atë vendim në mënyrë të plotë, të përpiktë dhe në përputhje me dispozitat e Kodit të Procedurës Civile¹ Të njëjtin qëndrim ka mbajtur edhe GJEDNJ, e cila në praktikën e saj të vazhdueshme, e ka konsideruar pjesë integrale të nenit 6/1 të KEDNJ të drejtën për të kërkuar ekzekutimin e një vendimi gjyqësor të formës së prerë brenda një afati të arsyeshëm.²

Gjykata e gjen të pabazuar prapësimin e subjektit të interesuar, prefektit të qarkut Berat, se ekzekutimi i vendimit objekt shqyrtimi kushtetues nuk duhet të kryhet prej këtij organi për arsye se prefekti i qarkut Berat nuk ka qenë palë e këtij vendimi gjyqësor dhe se ligji nr. 8652, datë 31.07.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore” nuk ngarkon institucionin e prefektit me shlyerje të drejtash e detyrimesh, për më tepër, që në kohën e dhënies së vendimit gjyqësor në favor të kërkuarit, ky ligj nuk kishte hyrë ende në fuqi.

Gjykata vlerëson se bazuar në nenin 75 të ligjit nr. 8652, datë 31.07.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore” dhe nenin 592 të Kodit të Procedurës Civile, ekzekutimi i këtij vendimi duhet të bëhet prej prefektit të qarkut Berat. Gjykata arrin në këtë konkluzion pasi edhe pse vendimi gjyqësor, objekt shqyrtimi kushtetues, është dhënë para miratimit të ligjit nr. 8652, datë 31.07.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e qeverisjes vendore” ekzekutimi i tij ende nuk është realizuar, ndërkohë që, në bazë të nenit 73/6 të këtij ligji duke filluar nga 1 janari 2001, këshillat e qarqeve duhet të miratonin buxhetin e tyre me deficit

¹ Vendimet nr. 6, datë 31.03.2006, nr. 27, datë 20.06.2007, nr. 43, datë 19.12.2007, nr. 1, datë 19.01.2009, nr. 6, datë 06.03.2009 të Gjykatës Kushtetuese

² Çështja Giralanci kundër Italisë, vendim i datës 19.02.1999, Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut Çështja Georgiadis kundër Greqisë, vendim i 28 marsit të vitit 2000 i Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut Çështja Qufaj kundër Shqipërisë, vendim i datës 18.09.2004, i Gjykatës Europiane për të Drejtat e Njeriut.

buxhetor zero, pra duke mos mbartur asnjë detyrim financiar që rridhte nga veprimtaria publike administrative e mëparshme e ish- këshillave të rretheve.

Duke iu përmbajtur parimit se vendimet gjyqësore kontrollohen vetëm nga gjykata më e lartë dhe, se asnjë organ tjetër nuk mund të vlerësojë ligjshmërinë dhe bazueshmërinë e vendimeve gjyqësore, për sa kohë ato nuk janë ndryshuar ose prishur nga një gjykatë më e lartë ³. Gjykata e gjen të parëndësishëm nga këndvështrimi kushtetues prapësimin e përfaqësuesit të prefektit të qarkut Berat se, referuar pikës 2 germën “d” të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 355, datë 2.6.1998 “Për procedurat për zbatimin e vendimeve gjyqësore për detyrimet që prekin Buxhetin e Shtetit”, organi shtetëror që është i detyruar për të ekzekutuar vendimin gjyqësor të formës së prerë, objekt i këtij shqyrtimi kushtetues, është Ministria e Financave.

Gjykata çmon se sa i përket kërkesës për zhvendosjen e dëmit të shkaktuar nga vonesat e ekzekutimit kërkuesi nuk legjitimohet *ratione personae* për t’iu drejtuar Gjykatës Kushtetuese, për shkak se nuk ka shteruar të gjitha mjetet juridike për mbrojtjen e të drejtave të tij kushtetuese e ligjore, parakusht ky i sanksionuar në nenin 131 germa “f” të Kushtetutës. Gjykata arrin në këtë konkluzion, pasi mbrojtja juridike e kërkimit të këtij dëmi në bazë të nenit 42 të Kushtetutës, të Kodit Civil dhe të Kodit të Procedurës Civile realizohet me anë të ngritjes dhe gjykimit të padisë me një objekt të tillë nga gjykatat e juridiksionit të zakonshëm të pushtetit gjyqësor të parashikuara nga neni 135 i Kushtetutës. Pas shterimit të këtyre mjeteve juridike individi, për mbrojtjen e kësaj të drejte, mund t’i drejtohet Gjykatës Kushtetuese, por kurdoherë që shkelja e së drejtës së tij kushtetuese të jetë e lidhur detyrimisht me një proces të parregullt ligjor.....ku në sferën e gjykimit nga Gjykata Kushtetuese nuk përfshihet as mënyra e zbatimit të ligjit material, as mënyra e vlerësimit të provave nga ana e gjykatave të zakonshme. ⁴

Gjykata nuk e gjen të bazuar as pretendimin e kërkuesit për sa i përket detyrimit të prefektit të qarkut Berat për të paguar kostot dhe shpenzimet e përballuara prej tij, pasi, edhe gjatë gjykimit, kërkuesi nuk specifikoi shkakun dhe burimin e tyre, si dhe nuk paraqiti asnjë provë që të justifikojë shumën e kërkuar për to.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 49/2 e 51 të ligjit nr.8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri,

VENDOSI:

- Konstatimin e cenimit të së drejtës kushtetuese për një proces të rregullt ligjor si rrjedhojë e moszbatimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr.186, datë 11.11.1998 të Gjykatës së Rrethit Skrapar.

- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Vladimir Kristo (kryetar), Xhezair Zaganjori, Fehmi Abdiu, Sokol Sadushi, Vitore Tusha, Petrit Plloçi, Kujtim Puto, Admir Thanza, Sokol Berberi

³ Vendimet nr.11, datë 27.05.2004 dhe nr. 11, datë 02.04.2008 të Gjykatës Kushtetuese

⁴ Vendimi nr.106, datë 1.08. 2001 i Gjykatës Kushtetuese